

Republica Moldova
GUVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. _____
din _____ 2026

**cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.548/2018 cu privire la
aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea
Inspectoratului pentru Protecția Mediului**

În temeiul art. 7 lit. b) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, Guvernul,

HOTĂRĂȘTE :

1. Hotărârea Guvernului nr.548/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.602), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:
 - 1) în hotărâre punctul 1, subpunctul 3 se abrogă.
 - 2) în hotărâre punctul 2 va avea următorul cuprins ”Se stabilește efectivul-limită al Inspectoratului pentru Protecția Mediului în număr de 273 de unități, din care 257 de unități cu statut de funcționar public și 16 – personal de deservire tehnică, cu un fond anual de remunerare a muncii conform prevederilor legislației.

- 2) Anexa nr. 1 se expune într-o nouă redacție, după cum urmează:

Anexa nr 1
la Hotărârea Guvernului nr. 548 din 13 iunie 2018

REGULAMENT
privind organizarea și funcționarea
Inspectoratului pentru Protecția Mediului

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – *Regulament*) reglementează misiunea,

domeniile de activitate, funcțiile, atribuțiile, drepturile și modul de organizare a acestuia.

2. Inspectoratul pentru Protecția Mediului (în continuare – *Inspectorat*) este autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Mediului, cu statut de persoană juridică de drept public, cu sediul în municipiul Chișinău, care dispune de denumire, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriale, precum și de alte atribute specifice autorităților publice, stabilite în legislație.

3. Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității Inspectoratului se efectuează din contul alocațiilor prevăzute în bugetul de stat și al mijloacelor provenite din alte surse, conform legislației.

4. În domeniile sale de activitate, Inspectoratul colaborează cu autoritățile publice, cu autoritățile administrației publice locale, cu instituțiile publice, cu organele abilitate cu funcții de control, cu organizațiile necomerciale, cu instituțiile de cercetare, cu instituțiile științifice și de învățământ, cu mass-media, precum și cu instituțiile de profil din străinătate, în domeniile prevăzute la pct. 7.

5. În activitatea sa, Inspectoratul se conduce de Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și de alte acte normative.

II. MISIUNEA, DOMENIILE DE ACTIVITATE, FUNCȚIILE DE BAZĂ ȘI DREPTURILE AUTORITĂȚII ADMINISTRATIVE

6. Inspectoratul are misiunea de a asigura implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale, exercitarea controlului și supravegherii de stat, prevenirea și contracararea încălcărilor în domeniile de competență prevăzute în punctul 7 din prezentul Regulament.

7. Inspectoratul exercită funcțiile stabilite în Regulament în următoarele domenii de competență:

- 1) realizarea politicii de mediu;
- 2) protecția aerului atmosferic;
- 3) protecția resurselor acvatice;
- 4) protecția florei, faunei și ariilor naturale protejate;
- 5) protecția solului și subsolului;
- 6) gestionarea deșeurilor și a substanțelor chimice;
- 7) utilizarea rațională a resurselor naturale;
- 8) controlul organismelor modificate genetic;
- 9) activități planificate;
- 10) gestionarea incidentelor de mediu

8. În conformitate cu domeniile de activitate stabilite la pct.7, Inspectoratul exercită următoarele funcții:

- 1) exercitarea controlului și supravegherii de stat asupra respectării actelor normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale

la întreprinderi, instituții, organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, de către autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și persoanele fizice și juridice;

2) prevenirea, contracararea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale;

3) asigurarea funcționării mecanismului de reacție imediată la incidentele de mediu, inclusiv prin organizarea unui sistem de permanență în regim 24/7;

4) coordonarea activităților cu impact asupra mediului înconjurător, susceptibile cu prejudicierea și schimbarea componentelor mediului sau resurselor naturale;

5) constatarea și examinarea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale, inclusiv contravenționale, aplicarea sancțiunilor conform legislației, calcularea și recuperarea prejudiciilor aduse componentelor mediului înconjurător după principiul „poluatorul plătește”;

6) exercită alte funcții în domeniul său de activitate, stabilite prin actele normative.

9. În vederea realizării funcțiilor care îi revin, Inspectoratul realizează următoarele atribuții:

1) În domeniul realizării politicii de mediu:

a) înaintează propuneri la elaborarea, promovarea și implementarea programelor și a planurilor naționale de acțiuni în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale;

b) înaintează propuneri la elaborarea și avizarea proiectelor de acte normative privind protecția mediului și utilizarea resurselor naturale;

c) conlucrează cu organele administrației publice centrale și locale, societatea civilă și științifică la elaborarea și implementarea programelor și planurilor naționale și locale de acțiuni în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale;

d) elaborează documente instructive privind mecanismele și instrumentele de promovare și implementare a programelor și a planurilor de acțiuni în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale;

e) participă la implementarea și elaborarea convențiilor, acordurilor regionale și internaționale ce țin de protecția mediului;

f) participă la coordonarea standardelor, elaborarea instrucțiunilor de calcul al prejudiciului cauzat mediului, asigură aplicarea acestora;

g) organizează și participă, în limitele competenței, la seminare, conferințe de nivel național, regional și internațional, la pregătirea și instruirea personalului în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale;

h) participă la acțiunile de promovare și conștientizare a măsurilor de asigurare a calității factorilor de mediu, de educație a publicului în problemele de mediu prin intermediul mass-media, inclusiv prin vizite tematice la subiecții raporturilor de mediu;

i) emite, raportul anual al Inspectoratului cu privire la controlul de mediu de stat, destinat instituțiilor de mediu, administrației publice centrale și locale,

organizațiilor nonguvernamentale, societății civile, instituțiilor de învățământ și cercetare.

2) În domeniul protecției aerului atmosferic:

a) efectuează controlul de stat în domeniul protecției mediului privind respectarea normelor și/sau limitele admisibile de emisii în atmosferă de la sursele de poluare organizate și neorganizate, fixe și mobile la persoane juridice și fizice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care desfășoară activitate de întreprinzător generatoare de poluanți, inclusiv verifică regulile generale obligatorii privind protecția mediului;

b) efectuează controlul ecologic și instrumental cu mijloace de măsurare și control la sursele de poluare organizate și neorganizate, fixe și mobile, inclusiv controlul unităților de transport terestru, naval, aerian și feroviar;

c) efectuează controlul privind stabilirea cauzelor poluării factorilor de mediu/aerului atmosferic și aplică sancțiunile prevăzute de lege, inclusiv sistarea și/sau suspendarea unor activități pe perioade determinate, interzicerea inițierii activităților ce contravin cerințelor de protecție a aerului atmosferic în cazul în care se constată depășirea concentrațiilor poluanților peste limitele admise de legislație sau este pusă în pericol sănătatea populației;

d) exercită control de stat privind respectarea de către instituții, organizații și agenții economici a obligației de monitorizare, evidență și raportare a emisiilor, cu asigurarea caracterului integral al informațiilor furnizate (corectitudinea, termenul viramentului);

e) în contextul supravegherii proprietății publice și altor valori ocrotite de legislație, efectuează controale inopinate, în modul și limita prevăzută de lege în vederea depistării și contracarării activităților cu impact negativ asupra aerului atmosferic;

f) asigură controlul importului, producerii, exportului substanțelor și sau produselor chimice cu impact asupra aerului atmosferic

3) În domeniul protecției resurselor acvatice:

a) efectuează controlul privind conformitatea utilizării resurselor de apă, respectarea normelor de consum, utilizarea rațională și deținerea actelor permise în domeniul gestionării apelor;

b) exercită controlul și monitorizează respectarea regimului special de gestionare a zonelor de protecție a corpurilor de apă, a construcțiilor hidrotehnice și de acumulare a resurselor de apă în vederea neadmiterii activităților ce vin în contradicție cu regimul zonelor respective;

c) exercită controlul în vederea contracarării acțiunilor de introducere a poluanților de orice proveniență și caracteristici în corpurile de apă (în ansamblu), în terenurile fondului apelor sau în terenurile din care este posibilă scurgerea într-un corp de apă de suprafață sau corp de apă subterană;

d) controlează modul de funcționare a stațiilor de epurare și respectarea condițiilor de calitate a apelor uzate evacuate, potrivit reglementărilor în vigoare;

e) exercită controlul privind respectarea condițiilor de utilizare a resurselor de apă și de deversare a apelor uzate potrivit actelor permise deținute;

f) în contextul supravegherii proprietății publice și a altor valori ocrotite de legislație, efectuează controale inopinate, în modul și limita prevăzută de lege, în vederea depistării și contracarării cazurilor de folosire inadecvată/neaautorizată a resurselor de apă, deversărilor neautorizate a apelor uzate.

4) În domeniul protecției florei, faunei și ariilor naturale protejate:

a) exercită controlul de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic;

b) exercită controlul realizării programelor de extindere a fondului silvic și a lucrărilor de regenerare și a modului de exploatare a pădurilor, precum și de creare a fișiilor forestiere de protecție a zonelor și fișiilor de protecție a apelor;

c) exercită controlul asupra modului de gestionare a vegetației din fondul forestier și din afara fondului forestier, a spațiilor verzi și corectitudinea exploatarei în vederea asigurării respectării normelor stabilite de recoltare a masei lemnoase, activităților de regenerare a acesteia;

d) controlează respectarea obligațiilor ce revin deținătorilor cu orice titlu și administratorilor de păduri, de vegetație forestieră din afara fondului forestier și de pajiști, conform legislației;

e) exercită controlul privind respectarea normelor pentru protecția mediului la efectuarea măsurilor de menținere și conservare a biodiversității și de utilizare a faunei cinegetice;

f) exercită controlul privind respectarea normelor pentru protecția mediului în fondul ariilor naturale protejate de stat;

g) exercită controlul privind asigurarea reproducerii naturale, ameliorarea și revitalizarea resurselor piscicole în bazinele acvatice piscicole naturale, în baza observațiilor ihtiologice efectuate și recomandărilor instituțiilor științifice de profil, care practică cercetări științifice în domeniul restabilirii resurselor biologice acvatice;

h) exercită controlul asupra modului în care persoanele fizice și juridice respectă legislația privind protecția și utilizarea rațională a resurselor biologice acvatice;

i) exercită controlul efectuării pescuitului comercial, sportiv și amator/recreativ, precum și a pescuitului în scop științific;

j) exercită controlul privind efectuarea lucrărilor în obiectivele piscicole naturale, precum: captarea apei, adâncirea și îndreptarea albiilor, instalarea cablurilor și conductelor, efectuarea exploziilor și altele asemenea;

k) efectuează calculul prejudiciului cauzat resurselor cinegetice, silvice din fondul forestier și din afara fondului forestier;

l) efectuează calculul prejudiciului cauzat resurselor piscicole prin diferite activități, precum ar fi poluarea apei, a boiștilor, a gropilor pentru iernatul peștelui, captarea apei fără instalații de protecție a peștelui, exploziile, extragerea nisipului și prundișului, adâncirea albiei, pescuit ilegal etc.

m) în contextul supravegherii proprietății publice și a altor valori ocrotite de legislație, efectuează controale inopinate, în modul și limita prevăzută de lege, în vederea depistării și contracarării cazurilor de braconaj, tăierilor ilicite a vegetației

forestiere și vegetației din afara fondului forestier, transportare a resurselor naturale fără acte de proveniență și comercializare a acestora;

n) exercită controlul privind colectarea, comercializarea, nimicirea, capturarea ilegală și respectarea regulilor de export sau import a animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună pe cale de dispariție (CITES);

o) exercită controlul privind legalitatea deținerii în captivitate a animalelor sălbatice de către persoanele fizice sau juridice;

p) exercită controlul privind modul de valorificare a resurselor biologice, de floră și faună sălbatică, a fondului piscicol din apele naturale și a animalelor sălbatice de interes vânătoresc;

q) exercită controlul privind legalitatea comercializării resurselor forestiere de către persoanele fizice și juridice.

5) În domeniul protecției solului și subsolului:

a) exercită controlul de stat asupra folosirii raționale și protecției subsolului privind respectarea de către titularii de autorizații de folosință a subsolului a actelor normative ce reglementează relațiile privind folosirea și protecția subsolului, precum și a documentației tehnice (tehnologice) de proiect, aprobate în modul stabilit;

b) exercită controlul geologic privind realizarea programelor în domeniul cercetărilor geologice și folosirii subsolului;

c) exercită controlul geologic privind calitatea și eficacitatea lucrărilor de cercetare geologică a subsolului, cu aplicarea argumentată a metodicilor și tehnologiilor;

d) exercită controlul geologic privind plenitudinea cercetării geologice a subsolului, înregistrarea de stat la timp și corectă a lucrărilor de cercetări geologice ale subsolului, prezența autorizațiilor de folosință a subsolului;

e) exercită controlul geologic cu privire la îndeplinirea de către beneficiarii subsolului a condițiilor prevăzute de contractele privind folosirea sectoarelor de subsol, inclusiv respectarea limitelor la extragerea substanțelor minerale utile și crearea fondului garanției financiare pentru refacerea mediului;

f) exercită controlul geologic privind ținerea documentației geologice și de topografie minieră, oportunitatea și autenticitatea datelor privind mișcarea rezervelor la exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile;

g) exercită controlul geologic privind executarea deciziilor și recomandărilor expertizei de stat a informației geologice și ale expertizei de stat a rezervelor de substanțe minerale utile;

h) exercită controlul geologic privind integritatea excavațiilor miniere și sondelor de explorare, precum și a documentației geologice, a mostrelor de roci, duplicatelor de probe care pot fi folosite la cercetarea în continuare a subsolului;

i) exercită controlul geologic privind respectarea prevederilor proiectelor, standardelor, normelor și regulilor la cercetarea geologică a subsolului și la exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile, precum și la recultivarea terenurilor degradate de lucrările miniere;

j) exercită controlul asupra respectării de către deținătorii de terenuri, indiferent de forma de proprietate, a cerințelor legislației privind protecția mediului și utilizarea resurselor naturale și ale legislației funciare, standardelor și normativelor referitor la prevenirea și lichidarea proceselor ce provoacă degradarea și poluarea resurselor funciare;

k) coordonează (avizează) programele anuale și de perspectivă de combatere a eroziunii solului, a alunecărilor de teren, utilizării îngrășămintelor minerale, organice, a pesticidelor și a altor produse și substanțe nocive;

l) în contextul supravegherii proprietății publice și a altor valori ocrotite de legislație, efectuează controale inopinate, în modul și limita prevăzută de lege, în vederea depistării și contracarării cazurilor de exploatare neautorizată/ilicită a resurselor minerale utile, resurselor funciare, de transportare și comercializare fără acte necesare a substanțelor minerale utile și funciare.

6) În domeniul gestionării deșeurilor și a substanțelor chimice:

a) exercită controlul privind respectarea actelor normative ce țin de protecția mediului înconjurător în procesul de fabricare, depozitare, transportare, utilizare, neutralizare și înhumare a deșeurilor de orice tip, a produselor și substanțelor nocive și a deșeurilor rezultate din acestea;

b) exercită controlul privind respectarea modului de depozitare și gestionare a deșeurilor de orice proveniență și a substanțelor chimice, stabilite în actele normative de specialitate;

c) exercită controlul împreună cu autoritățile vamale și alte autorități publice centrale și locale și iau măsuri pentru asigurarea conformității încărcăturilor cu documentele însoțitoare și pentru respectarea prevederilor legale referitoare la îndeplinirea condițiilor de import, export și tranzit ale deșeurilor și ale substanțelor chimice periculoase și toxice;

d) exercită supravegherea pieței conform competențelor instituționale;

e) exercită controlul privind respectarea de către instituții, organizații și agenții economici a limitelor de depozitare a deșeurilor, a ținutelor de colectare separată și reciclare a diferitor fluxuri de deșeuri și a deșeurilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului;

f) efectuează controlul agenților economici, instituțiilor și organizațiilor privind formarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor, precum și a stocurilor de deșeuri păstrate;

g) înaintează autorităților abilitate propuneri de sistare a activității agenților economici în cazul nerespectării actelor normative în domeniul protecției mediului;

h) în contextul supravegherii proprietății publice și a altor valori ocrotite de legislație, efectuează controale inopinate, în modul și limita prevăzută de lege, în vederea depistării și contracarării cazurilor de gestionare neregulamentară a deșeurilor și a substanțelor chimice.

7) În domeniul utilizării raționale a resurselor naturale:

a) efectuează controlul privind prevenirea, contracararea cazurilor de încălcare a legislației în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale;

b) coordonează (avizează) activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, susceptibile cu prejudicierea componentelor mediului și cu schimbarea mediului înconjurător sau resurselor naturale;

c) examinează cazurile de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale, aplică sancțiuni conform legislației, calculează și recuperează prejudiciile aduse componentelor mediului înconjurător, inclusiv după principiul „poluatorul plătește”.

8) În domeniul controlului organismelor modificate genetic:

a) asigură controlul activităților care implică diseminarea în mediu a organismelor modificate genetic;

b) evaluează daunele și calculează, conform unei instrucțiuni aprobate de Ministerul Mediului, prejudiciul cauzat mediului în cazul unor accidente care implică o eliberare intenționată/neintenționată în mediu de organisme vii modificate genetic pe parcursul utilizării acestora și identifică persoana fizică sau juridică care a cauzat daunele;

c) asigură baza de date în format electronic privind activitatea proprie și transmite informații și rapoarte privind rezultatele controalelor și ale inspecțiilor către Agenția de Mediu și Ministerul Mediului;

d) colaborează cu Agenția de Mediu, Ministerul Mediului și cu organismele de control ale statelor limitrofe, inclusiv în situații de urgență cu impact transfrontalier;

e) constată și examinează cazurile de încălcare a legislației privind diseminarea intenționată/neintenționată în mediul natural a organismelor modificate genetic.

9) În domeniul activităților planificate:

a) exercită controlul privind respectarea și aplicarea normelor de protecție a mediului pentru amplasarea, proiectarea și construcția obiectelor, valorificarea noilor tehnologii, instalarea utilajelor noi, precum și asupra modului de utilizare de către agenții economici a mijloacelor financiare destinate protecției mediului;

b) exercită controlul privind respectarea procedurilor legale la emiterea actelor permise (avize, acorduri, notificări, autorizații de integritate de mediu) și a celor referitoare la regimul ariilor protejate, precum și are acces la documentație completă care a stat la baza emiterii acestora;

c) exercită controlul privind respectarea condițiilor pentru deținerea actelor permise în domeniul protecției mediului la toate etapele de realizare a acestora;

d) participă la lucrările comisiilor de selectare a terenului și de recepție finală a obiectivelor, indiferent de sursa de finanțare, și a obiectivelor de producție, administrative, locative și cu altă destinație finanțate din bugetul de stat sau bugetele locale;

e) exercită controlul de stat în domeniul supravegherii pieței și a produselor cu impact asupra componentelor mediului înconjurător.

10) În domeniul reacției la incidentele de mediu, întreprinde următoarele acțiuni:

a) intervine de îndată la incidentele privind încălcarea legislației din domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale;

b) întocmește acte de constatare referitoare la acțiunile și situațiile identificate în cadrul verificărilor efectuate;

c) înaintează propuneri de emitere a prescripțiilor obligatorii pentru persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, pentru persoane fizice, autorități ale administrației publice centrale și locale și beneficiari ai resurselor naturale, în vederea lichidării neajunsurilor constatate și prevenirii încălcării legislației de mediu;

d) constată contravenții, în condițiile Codului contravențional al Republicii Moldova și transmite materialele pentru examinare agentului constator;

e) sesizează de îndată organele de urmărire penală atunci când constată fapte ce întrunesc elementele unei infracțiuni de mediu;

f) înaintează propuneri de aplicare a măsurilor provizorii obligatorii pentru stoparea imediată a activităților sau proceselor care generează un risc iminent de poluare ori de degradare a mediului;

g) ridică bunuri materiale dobândite în mod ilicit și alte corpuri delictive ce au servit la săvârșirea încălcărilor legislației de mediu și a resurselor naturale, în modul stabilit de legislație;

h) înaintează propuneri cu privire la sistarea sau interzicerea exploatării mijloacelor de transport terestru, naval ori aerian care, prin utilizare, produc scurgeri de combustibil, lubrifianți sau depășesc concentrațiile maxime admisibile de emisii ale gazelor de eșapament, cauzând prejudicii mediului;

i) ridică, în modul stabilit de legislație, hidrobionții pescuiți în mod ilicit, precum și uneltele, mijloacele de transport și alte obiecte utilizate în pescuitul ilicit;

j) are acces, în condițiile legii, la terenuri, încăperi, obiective industriale, depozite și mijloace de transport, în scopul verificării imediate a incidentelor de mediu;

k) asigură, în regim permanent, preluarea apelurilor de urgență și gestionarea fișelor apelurilor;

l) interacționează și cooperează cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Serviciul Vamal, Inspectoratul General al Poliției, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, autoritățile administrației publice centrale și locale și alte autorități competente, în vederea asigurării unei reacții integrate la incidentele de mediu;

m) cercetează cauzele incidentelor, avariilor și catastrofelor care au condus la poluarea mediului și propun măsuri de prevenire a unor asemenea situații;

n) utilizează echipamente mobile și tehnologii moderne pentru verificarea incidentelor de mediu, inclusiv senzori, drone și stații portabile de monitorizare;

o) asigură gestionarea și dezvoltarea sistemelor informaționale și de comunicații aferente managementului incidentelor de mediu, inclusiv a celor destinate informării și avertizării populației;

p) întocmește rapoarte operative pentru fiecare intervenție, asigură trasabilitatea digitală a incidentelor de mediu și publică periodic rapoarte sintetice depersonalizate privind rezultatele activității;

q) exercită alte atribuții prevăzute de cadrul normativ.

11) Alte atribuții ce reies din funcțiile de bază:

a) examinează propunerile, cererile și petițiile persoanelor fizice și juridice cu privire la încălcarea actelor normative din domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale;

b) întocmește procese-verbale de control și de inspectare referitor la acțiunile întreprinse și constatate în cadrul controalelor efectuate;

c) emite prescripții obligatorii pentru persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, pentru persoanele fizice și autoritățile administrației publice centrale și locale, beneficiarii resurselor naturale, în vederea lichidării neajunsurilor și neadmiterii încălcării legislației;

d) constată contravenții și încheie procese-verbale, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni, conform prevederilor Codului Contravențional al Republicii Moldova;

e) ridică bunuri materiale dobândite în mod ilicit și alte corpuri delictive ce au servit la încălcarea legislației pentru protecția mediului și a resurselor naturale;

f) efectuează calculul prejudiciilor cauzate mediului în baza actelor normative și analizelor de laborator;

g) emite decizii în privința persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, privind repararea prejudiciilor cauzate mediului ca rezultat al poluării lui și/sau folosirii neautorizate/iraționale a resurselor naturale;

h) înaintează pretenții și obține de la persoanele fizice și juridice recuperarea prejudiciului material pentru poluarea mediului și/sau folosirea irațională sau ilicită a resurselor naturale;

i) intentează acțiuni civile împotriva organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și persoanelor fizice care au cauzat prejudicii mediului ca rezultat al poluării lui și/sau folosirii neautorizate/iraționale a resurselor naturale;

j) efectuează controlul și inventarierea (testarea ecologică) a surselor mobile și fixe de poluare a mediului la întreprinderi și organizații, la stațiile de reparație și de testare tehnică a vehiculelor în procesul efectuării reviziei tehnice, la parcuri și în trafic;

k) sistează sau interzice exploatarea mijloacelor de transport terestru, naval, aerian, care în procesul de utilizare produc scurgeri de combustibil, lubrifianți sau depășesc concentrațiile maxime admisibile de emisii ale gazelor de eșapament, cauzând prejudicii mediului înconjurător;

l) ridică, în modul stabilit de legislație, hidrobionții pescuiți în mod ilicit, precum și uneltele, mijloacele de transport terestru și acvatic, alte obiecte utilizate în pescuitul ilicit;

m) administrează în condițiile legislației resurse și sisteme informaționale automatizate în vederea facilitării exercitării sarcinilor și atribuțiilor în domeniile sale de competență;

n) inițiază procedura de retragere sau de suspendare a actelor permissive urmare a activităților neconforme;

o) să remită spre examinare comisiilor administrative, conform competenței, materialele cazurilor depistate în teritoriul subordonat pentru constatarea/stabilirea contravenției din domeniul protecției mediului conform art. 116, 126 alin. (1), 134 alin. (1), 154 alin. (1) din Codul Contravențional.

10. În vederea realizării funcțiilor care îi revin, Inspectoratul este în drept:

10.1. să solicite și să primească, în condițiile cadrului normativ, de la autoritățile administrației publice centrale și locale, informațiile necesare pentru îndeplinirea funcțiilor și exercitarea atribuțiilor;

10.2. să participe la elaborarea proiectelor de acte normative, a documentelor de politici publice, la efectuarea expertizelor și acordarea consultațiilor, precum și la examinarea altor chestiuni ce țin de domeniile specifice de activitate;

10.3. să implementeze proiecte de dezvoltare în domeniile de activitate;

10.4. să efectueze controale planificate și inopinate conform graficului aprobat, în modul stabilit, ca urmare a sesizării, autosesizării, producerii de accidente sau incidente de mediu, precum și în orice alte cazuri prevăzute de lege;

10.5. să exercite nestingherit controlul de stat și să aibă acces în orice locație relevantă acțiunilor de control, potrivit domeniului de competență, persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, precum și autorităților administrației publice centrale și locale;

10.6. să solicite persoanelor fizice și juridice îndeplinirea prevederilor actelor normative din domeniul de competență;

10.7. să efectueze măsurările și instalările echipamentului de supraveghere și de control necesar și să beneficieze de suportul tehnic din partea organismelor naționale și internaționale de profil;

10.8. să legitimeze, în vederea stabilirii identității, persoanele care încalcă sau sunt suspectate că au încălcat dispozițiile legale din domeniile de competență ale Inspectoratului;

10.9. să dețină accesul la resursele informaționale integrate gestionate de organele de specialitate și să prelucreze date cu caracter personal conform necesităților de serviciu, potrivit legislației, pentru a obține informații complexe privind lista întreprinderilor ce practică activități care au impact negativ asupra mediului înconjurător, date statistice privind utilizarea resurselor naturale și generarea deșeurilor, istoria contravențională, plățile de mediu efectuate etc.;

10.10. să stabilească măsuri și termene, în conformitate cu dispozițiile legale, obligatorii pentru unitățile controlate, în vederea înlăturării deficiențelor constatate, să monitorizeze și să verifice modul în care aceste măsuri și termene au fost îndeplinite sau respectate;

10.11. să efectueze înregistrări foto/video/audio în susținerea constatărilor, acumulării probelor;

10.12. să efectueze măsurările necesare în cadrul controalelor petrecute în conformitate cu competențele atribuite, prin intermediul echipamentului tehnic specializat;

10.13. să sisteze sau să suspende integral sau parțial, în condițiile legislației, lucrările de proiectare, construcție, recepționare extindere, reconstrucție, reutilare, modernizare, reprofilare, conservare, demolare și lichidare a obiectelor în cazul constatării unor abateri de la prevederile actelor normative de mediu;

10.14. să sisteze folosirea resurselor naturale în cazul depistării încălcărilor prevederilor legislației de mediu și al devierii de la normele admisibile stabilite;

10.15. să interzică folosirea speciilor regnului animal și regnului vegetal fără acte permissive în cazul încălcării regulilor, normelor și cerințelor stabilite;

10.16. să interzică fabricarea, importul, comercializarea și utilizarea pesticidelor de către persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, fără acte permissive eliberate de organele respective, sau dacă în procesul efectuării activității se cauzează poluarea mediului;

10.17. să sisteze sau să interzică integral sau parțial, în limitele legislației, activitatea agenților economici care folosesc utilaje, aparate, dispozitive, instalații și alte obiecte ce nu corespund cerințelor de mediu sau care, în procesul activității sale, poluează direct sau indirect componentele de mediu și/sau degradează starea naturală a acestora;

10.18. să sigileze instalațiile, echipamente tehnice, încăperi și alte bunuri mobile și imobile utilizate în activități neautorizate/ilicite de dobândire a resurselor naturale sau care în proces de utilizare poluează mediul;

10.19. să oprească și să inspecteze orice mijloc de transport, orice alte mijloace tehnice în caz de încălcare a legislației privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale;

10.20. să folosească pe unitățile de transport de serviciu inclusiv navale dispozitive de semnalizare sonore și luminoase (speciale);

10.21. să solicite și să ia cunoștință de informațiile și documentele, precum și să facă copii de pe acestea, în conformitate cu legislația, de la persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, persoanele fizice și autoritățile administrației publice centrale și locale. În cazul în care este imposibil să fie făcute copii de pe documente în cadrul acțiunilor de inspecție, acestea pot fi ridicate pentru o perioadă rezonabilă în acest scop, ce nu va depăși durata controlului, în baza actului de confirmare a ridicării documentelor;

10.22. să inițieze sau să solicite organelor competente suspendarea sau retragerea actelor permissive în legătură cu încălcarea normelor stabilite în acestea;

10.23. să preleveze probe pentru efectuarea analizelor de laborator. Inspectorul este împuternicit să deschidă ambalajele pentru inspecție. În cazul în care este imposibilă inspectarea sau luarea de probe/mostre a mărfurilor la fața locului, bunurile pot fi ridicate pentru o perioadă rezonabilă în acest scop, ce nu va depăși durata controlului sau timpul necesar investigațiilor de laborator, oferindu-se o confirmare în scris privind bunurile ridicate;

10.24. să antreneze, în caz de necesitate, specialiști pentru efectuarea controalelor, analizelor, elaborarea măsurilor de protecție a mediului și utilizarea resurselor naturale;

10.25. să solicite retragerea actului permisiv eliberat de către autoritățile administrației publice competente în cazul constatării abaterilor de la legislația de mediu și neexecutarea prescripțiilor înaintate, în conformitate legislația;

10.26. să întocmească și să înainteze organelor competente materialele privind cazurile de încălcare a legislației în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale, să înainteze organelor de drept materiale pentru pornirea cauzelor penale și tragerea la răspundere penală a infractorilor;

10.27. să inspecteze persoanele fizice și juridice care efectuează pescuitul hidrobionților în obiectivele acvatice piscicole naturale, precum și în obiectivele acvatice din fondul ariilor naturale protejate de stat;

10.28. să controleze documentația persoanelor fizice și juridice privind autorizarea pescuitului industrial/comercial și utilizarea resurselor biologice acvatice, precum și actele de identitate;

10.29. să solicite și să primească, în limitele competenței, declarații de la angajatori și salariați;

10.30. să ceară lichidarea imediată sau într-un anumit termen a abaterilor constatate în cadrul controalelor de la dispozițiile actelor normative referitoare la protecția mediului și utilizarea resurselor naturale, condițiile de muncă și protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor;

10.31. să dispună sistarea funcționării (inclusiv prin sigilare, cu indicarea în procesul-verbal de control) a atelierelor, a halelor, a secțiilor, a altor subdiviziuni ale unității controlate, sistarea exploatării clădirilor, a edificiilor și a echipamentelor tehnice, precum și sistarea lucrărilor și a proceselor tehnologice, în cazul unui pericol iminent pentru mediu, viața și sănătatea persoanelor, pericol de accidentare a angajaților entității controlate;

10.32. să colaboreze cu autoritățile administrației publice locale pentru implementarea politicii statului în domeniile încredințate și soluționarea problemelor comune;

10.33. să înainteze, în conformitate cu legislația, acțiuni în regres împotriva funcționarilor publici și a altor categorii de personal care au cauzat prejudicii proprietății publice și bugetului public național;

10.34. să solicite, în condițiile legii, accesul și să obțină gratuit, prin intermediul platformei de interoperabilitate, informații statistice, financiare, fiscale, economice, juridice și de altă natură, necesare pentru realizarea funcțiilor;

10.35. să exercite competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014;

10.36. să conlucreze cu autorități similare ale altor state, inclusiv, prin încheierea unor acorduri bilaterale de colaborare, prin schimb de experiență și informații de specialitate;

10.37. să exercite și alte drepturi, în temeiul actelor normative ce reglementează relațiile în domeniile de activitate încredințate autorității administrative.

III. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII INSPECTORATULUI

11. Șeful Inspectoratului este numit în funcție și este eliberat sau destituit din funcție, în condițiile legii, de către Guvern, la propunerea Ministrului Mediului.

În activitatea sa, șeful Inspectoratului este asistat de către doi adjuncți, care sunt funcționari publici de conducere de nivel superior, numiți în funcție și eliberați sau destituiți din funcție, în condițiile legii, de către Guvern.

12. Șeful Inspectoratului exercită următoarele atribuții:

12.1. organizează, coordonează și supraveghează activitatea Inspectoratului și a subdiviziunilor teritoriale;

12.2. asigură executarea legislației în domeniile de activitate ale Inspectoratului;

12.3. reprezintă Inspectoratul în relațiile cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu instituții publice, cu organizațiile și instituțiile naționale și internaționale, cu partenerii de dezvoltare care asigură suport acestora și cu alte persoane juridice sau fizice;

12.4. aprobă sau modifică statul de personal și schema de încadrare, în limitele fondului de retribuire a muncii și ale efectivului-limită aprobat de către Guvern;

12.5. aprobă organigrama Inspectoratului;

12.6. aprobă regulamentele subdiviziunilor Inspectoratului și fișele de post ale angajaților;

12.7. organizează sistemul de control intern managerial în cadrul Inspectoratului;

12.8. stabilește competențele șefilor adjuncți, atribuțiile și sarcinile personalului Inspectoratului;

12.9. numește în funcție, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din cadrul Inspectoratului, în condițiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

12.10. angajează și eliberează din funcție alte categorii de personal, în condițiile legislației muncii;

12.11. prezintă ministrului raportul anual cu privire la activitatea Inspectoratului;

12.12. conferă grade de calificare funcționarilor publici, acordă stimulări și aplică sancțiuni disciplinare personalului Inspectoratului, în condițiile legii;

12.13. aprobă instrucțiuni, regulamente, norme de lucru, proceduri și alte dispoziții specifice necesare pentru îndeplinirea sarcinilor și atribuțiilor personalului Inspectoratului;

12.14. aprobă planurile anuale de activitate ale Inspectoratului și ale subdiviziunilor teritoriale;

12.13. exercită alte atribuții corespunzătoare misiunii și funcțiilor Inspectoratului, în conformitate cu prevederile actelor normative ce reglementează domeniile de activitate ale acestuia.

13. În cadrul Inspectoratului este constituit Consiliul de soluționare a disputelor, în vederea examinării petițiilor și cererilor prealabile de contestare, depuse de persoana controlată la organul de control asupra acțiunilor de control, iar

din componența acestuia fac parte, în mod obligatoriu, cel puțin trei reprezentanți ai asociațiilor din mediul de afaceri (cu relevanță pentru domeniul de control sau aspectele contestate), conducători ai principalelor subdiviziuni din cadrul organului de control și reprezentantul autorității publice centrale aferente domeniului.

14. Șeful, șefii adjuncții și conducătorii subdiviziunilor Inspectoratului, în limitele împuternicirilor atribuite, poartă răspundere pentru deciziile luate și pentru activitatea Inspectoratului.

15. Împuternicirile și responsabilitățile șefului Inspectoratului pot fi delegate adjuncților acestuia în condițiile prevederilor cadrului normativ.

În cazul în care funcția șefului este vacantă sau temporar vacantă, împuternicirile de conducere a Inspectoratului se exercită de către unul dintre șefii adjuncți, desemnat de către Guvern, la propunerea ministrului mediului.

16. Corespondența Inspectoratului este semnată de către conducător sau de către persoane cu funcții de răspundere, investite cu acest drept prin ordin al șefului. Persoanele investite cu dreptul de semnătură poartă răspundere personală pentru legalitatea, veridicitatea și corectitudinea documentului semnat.

17. Șeful Inspectoratului are dreptul de primă semnătură pe toate actele și corespondența autorității administrative. În lipsa șefului, dreptul de primă semnătură îi revine șefului adjunct desemnat de către șef, prin act administrativ intern, sau care îndeplinește atribuțiile conducătorului în conformitate cu legislația.

18. Personalul Inspectoratului, inclusiv al subdiviziunilor teritoriale, se formează din inspecori principali, inspecori superiori, inspecori (în continuare inspecori de mediu) și specialiști principali, specialiști superiori, specialiști care sunt funcționari publici și din personal de deservire tehnică.

19. În exercițiul funcțiilor de, inspecorii de mediu poartă uniformă de serviciu și echipament de serviciu cu însemne distinctive, dispun de sigilator de modelul stabilit, numerotat în conformitate cu numărul atribuit subdiviziunii respective a Inspectoratului pentru Protecția Mediului prin ordinul conducătorului acestuia. Echiparea se face gratuit din sursele prevăzute de legislație.

20. Inspecorii de mediu, care exercită controlul asupra pădurilor și bazinelor acvatice, li se permite purtarea, păstrarea și aplicarea armelor de vânătoare și a armelor de serviciu; inspecorii de mediu, conform regulamentului privind statutul lor juridic, au dreptul de a folosi și a aplica arma de foc pentru a se apăra în exercitarea funcțiilor lor.

21. Inspectoratul este constituit din direcție generală, direcții, secții, servicii și subdiviziunile teritoriale (inspecții pentru protecția mediului).

22. Subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului nu sunt persoane juridice și sunt gestionate direct de către organul central al Inspectoratului, cu efectuarea cheltuielilor financiare pentru întreținerea acestora. Fiecare subdiviziune a Inspectoratului dispune de ștampilă cu denumire proprie în limba de stat. Sub aspect organizatoric și metodologic, subdiviziunile teritoriale sunt dirijate de către organul central al Inspectoratului și funcționează în baza prezentului Regulament și a regulamentului privind organizarea și funcționarea subdiviziunii teritoriale, aprobat de șeful Inspectoratului.

3) Anexa nr. 2 se expune în următoarea redacție:

„Anexa nr 2
la Hotărârea Guvernului nr. 548 din 13 iunie 2018

STRUCTURA **Inspectoratului pentru Protecția Mediului**

Șeful Inspectoratului
Șefii adjuncții ai Inspectoratului
Consiliul de soluționare a disputelor
Direcția metodologie, evaluarea riscurilor și planificarea controalelor
Direcția control gestionare resurse de apă și aer atmosferic
Direcția control gestionare deșeuri și substanțe chimice
Secția control geologic și resurse funciare
Direcția control fond forestier, arii naturale protejate și spații verzi
Direcția control resurse cinegetice și piscicole
Direcția juridică
Centrul Operațional de Reacție Imediată la Incidentele de Mediu (cu statut de direcție generală)
Direcția Nord
Direcția Centru
Direcția Sud
Direcția finanțe și logistică
Secția buget și evidență contabilă
Serviciul logistic
Secția resurse umane
Serviciul sinteze informaționale și relații cu publicul
Serviciul control plăți și taxe pentru poluare
Serviciul securitate internă
Serviciul tehnologia informației și comunicațiilor
Serviciul managementul documentelor
Subdiviziuni teritoriale
Inspecția pentru protecția mediului Chișinău (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Bălți (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Cahul (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Anenii Noi (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Briceni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Călărași (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Cantemir (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Căușeni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Cimișlia (cu statut de direcție)

Inspecția pentru protecția mediului Criuleni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Dondușeni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Drochia (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Dubăsari (cu statut de serviciu)
Inspecția pentru protecția mediului Edineț (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Fălești (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Florești (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Glodeni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Hîncești (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Ialoveni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Leova (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Nisporeni (cu statut de secție)
Inspecția pentru protecția mediului Ocnîța (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Orhei (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Rezina (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Rîșcani (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Sîngerei (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Strășeni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Soroca (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Ștefan Vodă (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Șoldănești (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului Taraclia (cu statut de secție)
Inspecția pentru protecția mediului Telenești (cu statut de secție)
Inspecția pentru protecția mediului Ungheni (cu statut de direcție)
Inspecția pentru protecția mediului UTA Găgăuzia (cu statut de direcție)

4) Anexa nr. 3 se abrogă.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

Alexandru MUNTEANU

Contrasemnează:

Ministrul Mediului

Gheorghe HAJDER

Nota de fundamentare
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului
nr.548/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea
Inspectoratului pentru Protecția Mediului

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.548/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului a fost elaborat de Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului este prevăzută în Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 și anume la Pilonul 5 „Tranziție verde și capital natural”, reforma 1 „Stabilirea unor condiții de concurență echitabile în domeniul mediului prin modernizare a guvernării de mediu și promovarea dezvoltării cu emisii reduse de carbon”, măsura de reformă 1 „Domeniul reglementării și aplicării legislației de mediu este consolidat substanțial prin implementarea funcțiilor cheie ale Ministerului Mediului, ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului și ale Agenției de Mediu, prin aplicarea funcției de control/reglementare de mediu și a funcțiilor care decurg din directivele orizontale (inclusiv Evaluarea Impactului asupra Mediului, Evaluarea Strategică de Mediu), asigurându-se numărul de personal relevant pentru o implementare eficientă. Totodată, elaborarea proiectului de hotărâre este condiționată și de obligația impusă în sarcina Ministerului Mediului prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 284/2025 privind reglementarea modului de organizare și funcționare a autorităților administrației publice centrale de specialitate, prin care s-a stabilit un termen de 12 luni pentru elaborarea și prezentarea modificărilor la regulamentele privind organizarea și funcționarea autorităților administrative din subordine.
2.2 Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Elaborarea proiectului a fost inițiată în contextul necesității implementării obiectivului din Agenda de reforme a Planului de Creștere pentru Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. Prin Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, s-a stabilit că Ministerul Mediului urmează să asigure stabilirea unor condiții de concurență echitabile în domeniul mediului prin modernizare a guvernării de mediu și promovarea dezvoltării cu emisii reduse de carbon. În modul concret, Ministerul Mediului i-a fost pus în sarcină să întreprindă următoarele acțiuni: (i) Este instituită o capacitate permanentă de răspuns rapid la incidentele de mediu de către inspectorat - integrarea platformei de incident de mediu în sistemul de control al Inspectoratului pentru Protecția Mediului; (ii) Este instituită o capacitate eficientă de răspuns 24/7 pe tot parcursul anului la incidentele de mediu, împreună cu o metodă de urmărire a soluționării sesizărilor de mediu - personalul de răspuns este disponibil, adică contractat 24/7 pe tot parcursul anului pentru a înregistra incidentele. (iii) Sunt adoptate reguli de creștere a eficienței timpului de răspuns la reclamațiile de mediu pentru a asigura un răspuns în maximum 24 de ore. Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr. 284/2025, a fost aprobată o nouă structură-tip a Regulamentului privind organizarea și funcționarea autorității administrative din subordinea ministerului, urmând ca ministerul, în termen de 12 luni de la data publicării Hotărârii, să elaboreze și să prezinte spre aprobare modificările la regulamentele privind organizarea și funcționarea autorităților administrative din subordine. Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 548/2018 este determinată, în principal, de necesitatea implementării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Agenda de reforme a Planului de Creștere 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, document strategic care trasează direcțiile de modernizare a guvernanței și de consolidare a capacității instituțiilor publice, inclusiv în domeniul protecției mediului. Inspectoratul pentru Protecția Mediului, ca autoritate responsabilă pentru aplicarea legislației și

exercitarea controlului și supravegherii de stat în domeniul mediului, a fost constituit cu un efectiv determinat la momentul aprobării cadrului normativ inițial, efectiv raportat la atribuțiile de atunci și la resursele disponibile în sistem.

Ulterior însă, pe măsură ce cadrul legislativ și normativ s-a extins, prin adoptarea de noi legi și hotărâri de Guvern, care impun atribuții suplimentare și sarcini noi pentru Inspectorat, nu s-a operat o ajustare corespunzătoare a structurii, ceea ce a condus la imposibilitatea acoperirii funcționale a responsabilităților, la suprasolicitarea personalului existent și la menținerea unor subdiviziuni nefuncționale. Situația este agravată de fluctuația cadrelor, de lipsa specialiștilor în domeniu și de nivelul insuficient al remunerării, factori care slăbesc și mai mult capacitatea instituțională.

În același timp, prin Agenda de reforme aferentă Planului de creștere, Guvernul și-a asumat obiective concrete și obligatorii pentru Ministerul Mediului și pentru Inspectoratul pentru Protecția Mediului, între care instituirea unui mecanism permanent de reacție rapidă la incidentele de mediu, integrarea unei platforme digitale de reacție imediată la incidentele de mediu, constituirea unei capacități de reacție imediată disponibile 24/7, reducerea timpului de răspuns la maximum 24 de ore, transparentizarea rezultatelor inspecțiilor și adoptarea de metodologii, ghiduri și criterii clare pentru planificarea controalelor în conformitate cu standardele europene. Toate aceste angajamente depășesc cu mult capacitatea actuală a Inspectoratului și nu pot fi realizate cu structura existentă.

În consecință, proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 548/2018, propune reforma instituțională a Inspectoratului pentru Protecția Mediului, clarificarea domeniilor de activitate și constituirea unor noi subdiviziuni specializate, Serviciul tehnologia informației și comunicațiilor și Centrul Operațional de Reacție Imediată la Incidentele de Mediu (în continuare Centrul Operațional).

Efectele aprobării hotărârii Guvernului vor fi vizibile atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung.

Pe termen imediat, constituirea Centrului Operațional va permite eliminarea actualului vid instituțional în privința reacției la incidentele de mediu și va consolida capacitatea de intervenție a statului. Totodată, integrarea reacției la incidentele de mediu în sistemul de control al Inspectoratului va asigura trasabilitatea completă a sesizărilor și reducerea semnificativă a timpului de răspuns, ceea ce va conduce la o protecție mai eficientă a resurselor naturale și la un grad mai înalt de siguranță ecologică.

Pe termen mediu, aprobarea hotărârii va permite aplicarea efectivă a principiului „poluatorul plătește”, reducerea economiei tenebre în domeniul exploatării resurselor naturale și consolidarea încrederii în capacitatea statului de a sancționa prompt abaterile de mediu. Totodată, implementarea reformei va genera sporirea veniturilor la Bugetul Public Național prin aplicarea sancțiunilor, recuperarea prejudiciilor și valorificarea eficientă a instrumentelor economice de mediu.

Pe termen lung, aprobarea hotărârii Guvernului va contribui la modernizarea guvernanței de mediu și la crearea unei structuri instituționale aliniate standardelor Uniunii Europene, va sprijini procesul de integrare europeană a Republicii Moldova și va fortifica credibilitatea instituțiilor naționale. Aceasta va asigura premisele pentru dezvoltarea unei economii verzi și durabile, pentru atragerea investițiilor orientate spre sustenabilitate și pentru consolidarea încrederii societății în capacitatea autorităților de a proteja mediul și de a răspunde prompt și eficient la orice incident de mediu.

Implementarea reformei și a mecanismului de reacție imediată va asigura:

1. creșterea capacității de reacție a statului la incidentele de mediu;
2. asigurarea unei capacități de răspuns 24/7, cu înregistrarea și gestionarea tuturor incidentelor de mediu;
3. prevenirea și diminuarea economiei tenebre;
4. consolidarea cadrului de protecție a mediului și a încrederii publicului în activitatea Inspectoratului pentru Protecția Mediului;
5. sporirea încasărilor la bugetul public național, prin aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

În acest sens, aprobarea hotărârii nu reprezintă doar o ajustare a Regulamentului și a structurii Inspectoratului, ci constituie o investiție strategică în consolidarea capacității administrative și în protecția mediului, ale cărei efecte se vor resimți atât la nivel administrativ și economic, cât și la nivel social și ecologic, contribuind decisiv la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și de integrare europeană.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 548/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului conține prevederi referitor la următoarele aspecte principale:

- alinierea structurii Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, la noua structură-tip, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 284/2025;
- instituirea subdiviziunii specializate în cadrul Inspectoratului, responsabilă de asigurarea funcționalității mecanismului de reacție imediată la incidentele de mediu;
- stabilirea atribuțiilor clare ale Inspectoratului în soluționarea incidentelor de mediu.

În prezent, Inspectoratul nu dispune de o subdiviziune capabilă să intervină prompt și profesionist la incidentele de poluare, defrișare ilegală, depozitare necontrolată a deșeurilor sau alte incidente de mediu, ceea ce conduce la întârzieri în reacție, la prejudicii ecologice majore și la diminuarea capacității statului de a aplica eficient legislația.

Cea mai importantă inovație adusă de proiect constă în crearea unei structuri specializate – Centrul Operațional de Reacție Imediată la Incidentele de Mediu, care va funcționa cu statut de direcție generală în cadrul organului central al Inspectoratului. Centrul Operațional devine punctul unic de coordonare națională a reacțiilor la incidentele de mediu, asigurând preluarea în regim permanent (24/7) a incidentelor de mediu, gestionarea integrată a datelor și mobilizarea echipelor de intervenție. Acesta va avea trei direcții – Centru, Nord și Sud – care vor asigura acoperirea geografică integrală a țării și vor coopera cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Poliția, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția de Mediu și autoritățile publice locale.

Centrul Operațional va reuni funcționari publici, selectați și instruiți pentru a deține expertiză în legislația de mediu, în tehnicile de constatare și investigare a faptelor ilicite și în aplicarea procedurilor de intervenție de urgență. Această specializare va permite Inspectoratului să desfășoare investigații eficiente și precise, să intervină într-un timp mult mai scurt și să documenteze corespunzător cazurile constatate.

Prin instituirea Centrului Operațional, Inspectoratul dobândește pentru prima dată o capacitate operațională dedicată reacției imediate, cu personal instruit și cu mijloace tehnice moderne de constatare și monitorizare.

Prin modificările propuse, proiectul de hotărâre redefineste rolul și structura Inspectoratului pentru Protecția Mediului, transformându-l dintr-o instituție predominant de control într-un actor operațional-cheie al statului în domeniul reacției la incidente de mediu. Elementele de noutate introduse – crearea Centrului Operațional, extinderea competențelor, și reorganizarea structurală – reprezintă un pas decisiv în modernizarea guvernantei de mediu, aliniind Republica Moldova la standardele Uniunii Europene în materie de protecție a mediului, reacție rapidă și răspundere ecologică.

Suplimentar se menționează că din structura Inspectoratului pentru Protecția Mediului, conform proiectului, se exclude subdiviziunea teritorială Basarabeasca reieșind din faptul că aceasta reprezintă o subdiviziune de dimensiuni reduse (în prezent nefiind angajată nici o persoană), cu un volum scăzut de activitate și eficiență limitată în raport cu resursele administrative alocate, funcțiile acesteia fiind preluate de Inspecția pentru protecția Mediului Cimislia.

3.2 Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului, au fost examinate mai multe opțiuni alternative, inclusiv și delegarea competențelor de reacție imediată la incidentele de mediu către inspectoratele teritoriale ale Inspectoratului.

Analiza multidimensională (juridică, economică, socială și de guvernanță) relevă că această opțiune nu este rezonabilă și sustenabilă în raport cu obiectivele și sarcinile stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025.

Necesitatea realizării reformei este dictată de Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, iar în cazul în care Guvernul ar alege să nu pună în aplicare aceste prevederi, ar trebui luate în considerare mai multe aspecte fundamentale.

1. Implicațiile juridice

- **Respectarea regimului muncii și odihnei.** Operarea unui serviciu de permanență la nivelul fiecărei subdiviziuni ar genera depășiri ale limitelor de ore suplimentare permise de Codul muncii, cu risc de neconformitate sistemică (ture 24/48, acoperire 24/7, disponibilitate în zile

de repaus/ sărbători legale).

- **Alinierea la angajamentele internaționale și acquis-ul UE.** Obligația de intervenție rapidă și investigare în termen de până la 24 de ore presupune existența unui mecanism centralizat/specializat care să asigure trasabilitate, coordonare inter-agenții și raportare unitară. Fragmentarea atribuțiilor reduce probabilitatea de conformare efectivă la standardele UE și îngreunează transpunerea coerentă a normelor sectoriale.
- **Claritatea competențelor și controlului ierarhic.** Dispersarea atribuțiilor în rețeaua teritorială, fără un centru operațional specializat, generează o incertitudine normativă privind rolurile, subordonarea operativă și standardele de lucru, cu potențiale conflicte de competență și dificultăți de trasabilitate juridică.

2. Implicațiile economice

- **Costuri de personal disproporționate.** Pentru asigurarea permanentă 24/7, este necesar un minim operațional de șase inspectori per subdiviziune (acoperirea tuturor turelor și perioadelor de repaus). În prezent, numeroase subdiviziuni au sub acest prag, iar la subdiviziunea teritorială a Inspectoratului - Basarabeasca nu activează niciun inspector, ceea ce face imposibilă operarea modelului. Remunerarea orelor suplimentare și completarea schemelor ar conduce la dublarea cheltuielilor de personal, fără garanția unui nivel unitar de calitate.
- **Randament administrativ redus.** Fragmentarea intervențiilor și a coordonării logistice (dispecerizare, mobilizare resurse, probe, lanț de custodie) generează pierderi de timp operațional și riscuri de ineficiență față de un model cu entitate unică specializată, capabilă să standardizeze proceduri, formare și evaluare, cu efecte directe în cost-eficacitate.
- **Dezechilibru sarcini-remunerație:** Transferul sarcinilor de reacție imediată, pe lângă atribuțiile curente de control, majorează disproporționat volumul de lucru fără corecții salariale corespunzătoare, amplificând riscul de demotivare și turnover.

3. Implicațiile sociale și operaționale.

- **Protecția resursei umane.** Suprasarcina structurală pe rețeaua teritorială, în lipsa unei specializări operaționale, induce risc de epuizare profesională, absenteism și scăderea atractivității funcției publice în domeniul mediului.
- **Calitatea serviciului public.** În absența unei capacități centralizate de reacție, crește probabilitatea intervențiilor tardive, cu impact asupra mediului, sănătății publice și încrederii populației în instituțiile statului.

4. Implicații de guvernare și risc:

- **Fragmentarea răspunderii și a datelor:** Distribuirea competențelor la nivel teritorial, fără centru coordonator, complică comanda și controlul, managementul situațiilor multi-jurisdicționale și raportarea unitară (salarizare, timp mediu de reacție, rezultate ale intervențiilor).
- **Risc de neîndeplinire a obiectivelor trasate de Guvern:** Neînstituirea unui mecanism specializat pune în pericol îndeplinirea la timp a livrabilelor din Agenda de reforme, cu potențiale consecințe asupra credibilității instituționale și a relației cu partenerii externi/donatori.

5. Riscurile neimplementării:

- **Neexecutarea Hotărârii Guvernului nr. 260/2025:** Amânarea sau respingerea soluției propuse ar conduce la neexecutarea obligațiilor asumate prin Agenda de reforme, menținând deficiențele de coordonare și întârziind intervențiile la incidente de mediu, cu impact direct asupra mediului și sănătății populației.
- **Expunere la litigii și neconformități:** Persistența unui grafic de lucru neadecvat sporește riscul de litigii de muncă, neconformități la audit și contestări privind legalitatea și oportunitatea acțiunilor.

Ținând cont de principiile legalității, proporționalității, eficienței cheltuirii banului public și bunei guvernări, opțiunea delegării competențelor către inspectoratele teritoriale nu poate fi reținută. Se recomandă implementarea integrală a măsurilor prevăzute de Agenda de reforme, prin instituirea unei subdiviziuni specializate în cadrul Inspectoratului, responsabilă de reacția imediată la incidentele de mediu, cu proceduri standardizate, indicatori de performanță și control ierarhic clar, asigurând astfel o reacție unitară, rapidă și eficientă, în deplină conformitate cu angajamentele asumate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1 Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu are impact asupra sectorului public.
4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea prevederilor proiectului hotărârii de Guvern, nu va impune alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, decât cele incluse în proiectul Legii bugetului de stat pentru 2026, inclusiv mijloacele financiare alocate în cadrul implementării Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027 adoptate prin HG 260/2025 Totuși, se reține că pentru asigurarea funcționalității Centrului Operațional, se vor exclude din moratoriul stabilit prin HG 837/2025, 20 de unități, din care 18 de unități cu statut de funcționar public și 2 – personal de deservire tehnică. Unitățile de personal de deservire tehnică vor fi înlocuite de 2 unități de funcționar public. Bugetul necesar pentru acoperirea costurilor de funcționare ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului constituie 72 594,9 milioane lei dintre care: • Cheltuielile de personal 273 unități – 62 026,8 milioane MDL; • Cheltuieli de întreținere – 10 568,1 milioane MDL. Este necesar de menționat că la aprecierea impactului financiar s-a ținut cont de alocațiile alocate în bugetul Inspectoratului pentru Protecția Mediului prin măsurile din Planul de Creștere a RM, care include 10 milioane MDL: • Cheltuielile de personal – 6,175 milioane MDL; • Cheltuieli de întreținere – 3,825 milioane MDL. În acest sens unități noi de personal în procesul reorganizării nu se solicită, dar se stabilește efectivul-limită al Inspectoratului pentru Protecția Mediului în număr de 273 de unități, din care 257 de unități cu statut de funcționar public și 16 – personal de deservire tehnică, cu un fond anual de remunerare a muncii conform prevederilor legislației. Procedura de reorganizare a IPM nu necesită alocații bugetare suplimentare.
4.4 Impactul social
Proiectul nu are impact social.
4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul nu are impact asupra datelor cu caracter personal.
4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu are impact asupra egalității și egalității de gen.
4.5 Impactul asupra mediului
Implementarea proiectului hotărârii Guvernului nu presupune activități cu impact negativ asupra mediului (nu implică construcții, lucrări de infrastructură sau modificări fizice ale mediului). În același timp, efectele indirecte și sistemice ale acestei măsuri sunt semnificativ pozitive, consolidând mecanismele de prevenire, monitorizare și intervenție la incidente ecologice. Principalele forme de impact pozitiv sunt următoarele: 1. Consolidarea capacității instituționale de prevenire și reacție Crearea Centrului Operațional va asigura o reacție unitară, rapidă și coordonată la toate tipurile de incidente de mediu (poluări accidentale, deversări, arderi necontrolate, tăieri ilegale, depozități neautorizate de deșeuri etc.). Astfel, timpul de intervenție se va reduce considerabil, crescând șansele de limitare și remediere a daunelor ecologice. 2. Îmbunătățirea monitorizării și trasabilității incidentelor de mediu Prin intermediul sistemului informatic integrat și al lanțului de raportare unitar, Centrul Operațional va permite o colectare standardizată a datelor, o evaluare uniformă a riscurilor și o trasabilitate completă a fiecărui incident, de la momentul sesizării până la soluționarea finală. Acest mecanism va contribui la creșterea transparenței și a responsabilității instituționale în gestionarea incidentelor de mediu. 3. Creșterea eficienței măsurilor de control și sancționare Funcționarea permanentă (24/7) a Centrului Operațional va facilita detectarea timpurie a încălcărilor și intervenția în flagrant în cazurile de poluare sau exploatare abuzivă a resurselor naturale, reducând pierderile de biodiversitate și limitând impactul negativ asupra calității solului, apei și aerului.

Totodată, centralizarea datelor și a competenței de reacție va permite o corelare mai bună între măsurile preventive și cele sancționatorii. 4. Promovarea conformității și a responsabilității ecologice Centrul Operațional va sprijini implementarea principiilor europene de guvernanta a mediului („polluter pays”, „precautionary principle”), prin monitorizarea continuă și verificarea aplicării prescripțiilor ecologice. În consecință, operatorii economici vor fi mai motivați să respecte normele de mediu, știind că reacția autorităților este promptă și verificabilă. 5. Reducerea riscurilor de poluare și a impactului cumulativ asupra mediului Intervențiile rapide și documentate vor limita extinderea efectelor poluante și vor diminua impactul cumulativ al incidentelor ecologice, în special asupra apelor de suprafață și subterane, ecosistemelor forestiere și zonelor protejate. Prin natura și obiectivele sale, aprobarea proiectului și crearea Centrului Operațional de Reacție la incidentele de Mediu va genera un impact net pozitiv asupra mediului, contribuind la creșterea eficienței instituționale în protecția mediului; reducerea riscului ecologic la nivel național; consolidarea sistemului de guvernanta ecologică în conformitate cu standardele Uniunii Europene.
4.6 Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1 Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu transpune în mod direct aquis-ul UE.
5.2 Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul pune în aplicare prevederile Directivei (UE) 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina web a Ministerului Mediului și pe platforma guvernamentală https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-modificarea-hotararii-guvernului-nr5482018-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-organizarea-si-functionarea-inspectoratului-pentru-protectia-mediului/15445 Întru respectarea procedurilor stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi supus procedurii de avizare cu toate instituțiile interesate în domeniu: - Cancelaria de Stat; - Ministerul Justiției; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; - Inspectoratul pentru Protecția Mediului; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Ministerul Afacerilor Interne.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În urma aprobării proiectului, Inspectoratul pentru Protecția Mediului urmează să-și adapteze cadrul normativ intern la noile reglementări.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea normelor proiectului va fi necesară realizarea următoarelor acțiuni: - elaborarea și aprobarea de către Inspectorat a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Centrului Operațional de Reacție Imediată la Incidentele de Mediu; - elaborarea și aprobarea de către Inspectorat a procedurilor operaționale pentru angajații Centrului Operațional;

- elaborarea și aprobarea de către Inspectorat a fișelor de post pentru angajații Centrului Operațional.

Secretar de stat

Grigore STRATULAT

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.13-05/3294 din 04.12.2025

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.548/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Mediului
3.	Justificarea depunerii cererii	Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului este prevăzută în Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. Totodată, elaborarea proiectului de hotărâre este condiționată și de obligația impusă în sarcina Ministerului Mediului prin pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 284/2025, prin care s-a stabilit un termen de 12 luni pentru minister în vederea elaborării și prezentării modificărilor la regulamentele privind organizarea și funcționarea autorităților administrative din subordine.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (<i>PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale</i>)	Transpunerea Regulamentului (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui Program pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE) prin aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern ce ține de Regulamentul de implementare a Programului LIFE și instituirea

		mecanismului financiar național pentru cofinanțarea proiectelor LIFE . De asemenea, elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 548/2018 este determinată, în principal, de necesitatea implementării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Agenda de reforme a Planului de Creștere 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, document strategic care trasează direcțiile de modernizare a guvernantei și de consolidare a capacității instituțiilor publice, inclusiv în domeniul protecției mediului.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Inspectoratul pentru Protecția Mediului,
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Cucereanu Ruslan, consultant principal al Secției juridice, tel. 022 204-591, E-mail: ruslan.cucereanu@mediu.gov.md
8.	Anexe	1. Nota de fundamentare 2. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.548/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului.
9.	Data și ora depunerii cererii	04 decembrie 2025
10.	Semnătura	

Ministru

Gheorghe HAJDER